

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ὅν ἥλιον καὶ τὸν οὐρανόν, τ' αἶθρα ἔ τ' οὐ φεγγάρι,
τὴ γῆ, ἢ αἶερί, τὸ μαλὸ μαῖ, ἔδωκεν ἡ γῆ

ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Ἡ Τυπογραφία τῆς Αναγέννησης
συναντᾷ τὸ γκράφιτι

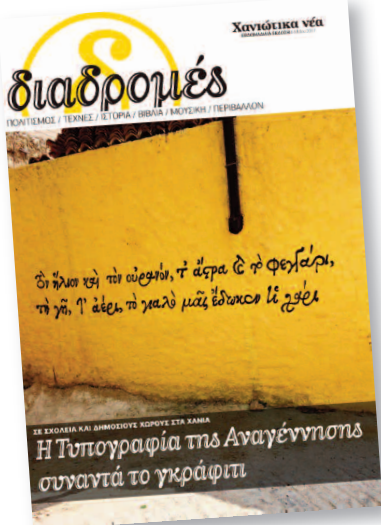

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

να ιδιαίτερο και πρωτοποριακό εκπαιδευτικό πρόγραμμα που συνδυάζει την Τυπογραφία της Αναγέννησης, την Κρητική Λογοτεχνία -με δίστιχα της Ερωφίλης και του Ερωτόκριτου- και το γκράφιτι, δημιουργήθηκε στο νησί μας που εκτός πολλών άλλων έχει μεγάλη παράδοση τόσο στην ποίηση όσο και την Καλλιγραφία. Οι μαθητές εντόπισαν χώρους στις πόλεις και στα χωριά της Κρήτης, και ξεκίνησαν να τους διακοσμούν με δίστιχα - έργα απaráμιλλης ομορφιάς και ωραιότητας στο πλαίσιο του project -που παρουσιάζουμε σήμερα στις "διαδρομές"- και το οποίο πραγματοποιήθηκε με αφορμή τη διεξαγωγή του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Μουσείων Τυπογραφίας (Association of European Printing Museums) που διοργανώνει το Μουσείο Τυπογραφίας και θα φιλοξενηθεί από τις 11 έως 13 Μαΐου στα Χανιά.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 ~ Πολιτισμός

σελ. 4 - 6 ~ Η Τυπογραφία της Αναγέννησης
συναντά το γκράφιτι

σελ. 7 - 9 ~ Πολιτισμός - αφορμή

σελ. 10 ~ Παιδότοπος

σελ. 11 ~ Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

σελ. 12 ~ Υγεία & Βότανα

No. 564

Φανταστικό μουσείο

Ραφαήλ (Raffaello Sanzio), "Η Σχολή των Αθηνών", 1510-1511, Stanza della Segnatura, Παπικά δώματα Βατικανού, Ρώμη.

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Ετην έλευσή του στη Ρώμη στα 1508 ο Ραφαήλ θα αναλάβει μαζί με τους συνεργάτες του τη διακόσμηση των παπικών δωματίων του Βατικανού με μια σειρά μνημειωδών τοιχογραφιών που έμελλαν να εξασφαλίσουν την υστεροφημία στον πρόωρα εκλιπόντα ιδιοφυή ζωγράφο από το Ουρμπίνο (πέθανε σε ηλικία μόλις 37 χρόνων).

Περίοπτη θέση ανάμεσα στις συνθέσεις αυτές που καλούνταν μέσω της χρήσης μιας αλληγορικής γλώσσας να διατρανώσουν και να προπαγανδίσουν το μεγαλείο της Αγίας Αποστολικής Έδρας και του προκαθήμενου αυτής κατέχει η διάσημη „Σχολή των Αθηνών“. Ενώ ο „Παρνασσός“ και η „Disputa“, τα έτερα αριστουργήματα του Ραφαήλ στην ίδια „Αίθουσα των Υπογραφών“ (Stanza della Segnatura), καλούνταν με τους ευφάνταστους συμβολισμούς τους να εικονογραφήσουν τις αφηρημένες έννοιες της ποίησης και της θεολογίας, αντανακλώντας αξίες πνευματικές και θεολογικές, η „Σχολή των Αθηνών“ ήταν εντεταλμένη να αναπαραστήσει με τρόπο μεταφορικό τις φιλοσοφικές ανησυχίες του αγγεννησιακού ανθρώπου.

Μέσα στην πολυπληθή, χωροταξικά εξαιρετικά αποδοσμένη σύνθεση, ξεχωρίζουν οι έκκεντρα τοποθετημένες και ως εκ τούτου καταφανώς εξηρμένες μορφές των δύο μεγάλων φιλοσόφων της αρχαίας Ελλάδας: Του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη. Τα δύο ιερά τέρατα της αρχαίας φιλοσοφίας βαδίζουν χέρι χέρι εν μέσω ενός μεγαλοπρεπούς αρχιτεκτονικού σκηνικού κλασικών καταβολών. Ο πρώτος, κρατώντας το σύγγραμμα του „Τιμαίος“ και στρέφοντας επιδεικτικά το δεξί χέρι προς τον ουρανό προδίδει την ταυτότητά του, όπως άλλωστε και ο σύντροφός του Αριστοτέλης, που πιστός στα φιλοσοφικά του πιστεύω στρέφει το δεξί του χέρι προς τα εγκόσμια, αναπαύοντας με το αριστερό πάνω στο μηρό την πραγματεία των „Ηθικών“ του. Η δεξιοτεχνική ικανότητα του Ραφαήλ στο να „σκινοθετήσει“ τον επίγειο αυτό πνευματικό κόσμο των ιδεών καθίσταται σαφής και από τον τρόπο με τον οποίο οι επικουρικές φιγού-

ρες εντάσσονται αβίαστα σε αυτόν, δημιουργώντας παράλληλα ένα αρμονικό σύνολο. Όπου και αν γυρίσει το βλέμμα του ο θεατής θα διακρίνει μορφές σε στάση ενδοσκόπησης, να εντρυφούν κατ' ιδίαν στα σοφά κείμενα, ή να επιδιίδονται σε πνευματικές συζητήσεις συγκροτώντας μικρές ομάδες.

Φυσικά δε θα μπορούσαν να απουσιάζουν και οι αναχρονιστικές αυτοαναφορικές προεκτάσεις από ένα έργο που καλείται να καταδείξει την αδήριτη επιθυμία τόσο των δημιουργών, όσο και των εμπνευστών του για την επιστροφή στα ιδανικά και τις αξίες του αρχαίου κόσμου και του κλασικού πολιτισμού, των οποίων ως λάτρεις και αναβιωτές οι αναγεννησιακοί άνθρωποι θεωρούσαν εαυτούς συνεχιστές και θεματοφύλακες. Έτσι, δεν εκπλήσσει που το αρχιτεκτονικό πλαίσιο της σύνθεσης μοιάζει να εμπνέεται από τα σύγχρονα σχέδια του αρχιτέκτονα από τη Λομβαρδία στην υπηρεσία του πάπα Μπραμάντε (Bramante) για την ανακατασκευή του Αγίου Πέτρου, ενώ πλήθος αρχαίων μορφών μοιάζει να έχει δανειστεί τα χαρακτηριστικά συγχρόνων του Ραφαήλ ιερών τεράτων των γραμμάτων και των τεχνών, όπως π.χ. ο Ευκλείδης από τον ήδη προαναφερόμενο Μπραμάντε, ο Πλάτωνας από το Λεονάρντο ντα Βίντσι και ο σε στάση μελαγχολίας στο πρώτο πλάνο καθισμένος Ηράκλειτος από το Μικαήλ-Άγγελο. Και καθώς δε θα μπορούσε να απουσιάζει και η μορφή του ίδιου του δημιουργού, ο Ραφαήλ αναγνωρίζεται ομόφωνα από την έρευνα στη δεύτερη μορφή από δεξιά, που εβρισκόμενη εν μέσω της συντροφιάς των αρχαίων γεωγράφων, του Αλεξανδρινού Πτολεμαίου και του Ζωροάστρη, σπάει με το βλέμμα του τα στενά σύνορα της σύνθεσης στήνοντας μια οπτική γέφυρα με το θεατή.

6/5

Σεραφεΐμ

8/5

Θεολόγος,

Μήλιος,

Μπιλώ

9/5

Χριστόφορος,

Ησαΐας

10/5

Σίμωνας

11/5

Αρμόδιος,

Μεθόδιος,

Ολυμπία

επικοινωνείτε μαζί μας στο

diadromes@haniotika-nea.gr

ΑΠΟ 11 ΕΩΣ 13 ΜΑΪΟΥ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Διεθνές συνέδριο του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Μουσείων Τυπογραφίας

Ο ετήσιο διεθνές συνέδριο του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Μουσείων Τυπογραφίας με τίτλο “Γράφοντας ιστορία: Συλλογές, συλλέκτες και ο πολιτιστικός ρόλος των μουσείων τυπογραφίας” θα πραγματοποιηθεί στα Χανιά στις 11, 12 και 13 Μαΐου 2017.

Το Συνέδριο συνδιοργανώνεται από το Μουσείο Τυπογραφίας και τον Σύνδεσμο Ευρωπαϊκών Μουσείων Τυπογραφίας (ΑΕΡΜ), με την στήριξη της Περιφέρειας Κρήτης, της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων και του Δήμου Χανίων. Είναι η πρώτη φορά που το συνέδριο και η γενική συνέλευση του ΑΕΡΜ φιλοξενείται στη χώρα μας. Οι συμμετέχοντες θα είναι στελέχη μουσείων τυπογραφίας από όλη την Ευρώπη, ακαδημαϊκοί, άνθρωποι της Τυπογραφίας και των Γραφικών Τεχνών από όλο τον κόσμο, μεταξύ των οποίων: Plantin-Moretus Museum (Βέλγιο), Deutsches Museum (Γερμανία), Εθνικό Τυπογραφείο της Γαλλίας, st. Bride-foundation (Λονδίνο), Jikji Korea (Ν. Κορέα), Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας κ.ά.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο του Συνεδρίου θα πραγματοποιηθεί συνάντηση εργασίας για τη δημιουργία του Διεθνούς Συνδέσμου Μουσείων Τυπογραφίας (IAPM) με την συμμετοχή του Μουσείου Τυπογραφίας.

Η επίσημη γλώσσα του συνεδρίου είναι τα αγγλικά.

Παράλληλα, στον εκθεσιακό χώρο του Κ.Α.Μ. (Μεγάλο Αρσενάλι) θα φιλοξενηθεί η έκθεση “Συλλογές, συλλέκτες και ο πολιτιστικός ρόλος των μουσείων τυπογραφίας” με εκθέματα από το Μουσείο Τυπογραφίας. Διάρκεια έκθεσης 11-17 Μαΐου. Το πρόγραμμα αναλυτικά:

ΠΕΜΠΤΗ 11 ΜΑΪΟΥ

19:00 Εναρξη Συνεδρίου στο Κ.Α.Μ. Καλωσόρισμα – χαιρετισμοί επισήμων.

19:30 Γιάννης Γαρεδάκης, Πρόεδρος Δ.Σ. του Μουσείου Τυπογραφίας (Ελλάδα): “Γνωριμία με τον τόπο που γίνεται το συνέδριο”.

19:50 Γιάννης Φίλης, καθηγητής και πρώην Πρύτανης του Πολυτεχνείου Κρήτης (Ελλάδα): “Μουσεία Τυπογραφίας: αρχαία πολιτισμού”.

20:30 Alan Marshall, Πρόεδρος Δ.Σ. του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Μουσείων Τυπογραφίας (Γαλλία): “Πώς το έντυπο έγινε κληρονομιά: 150 χρόνια μουσεία τυπογραφίας”.

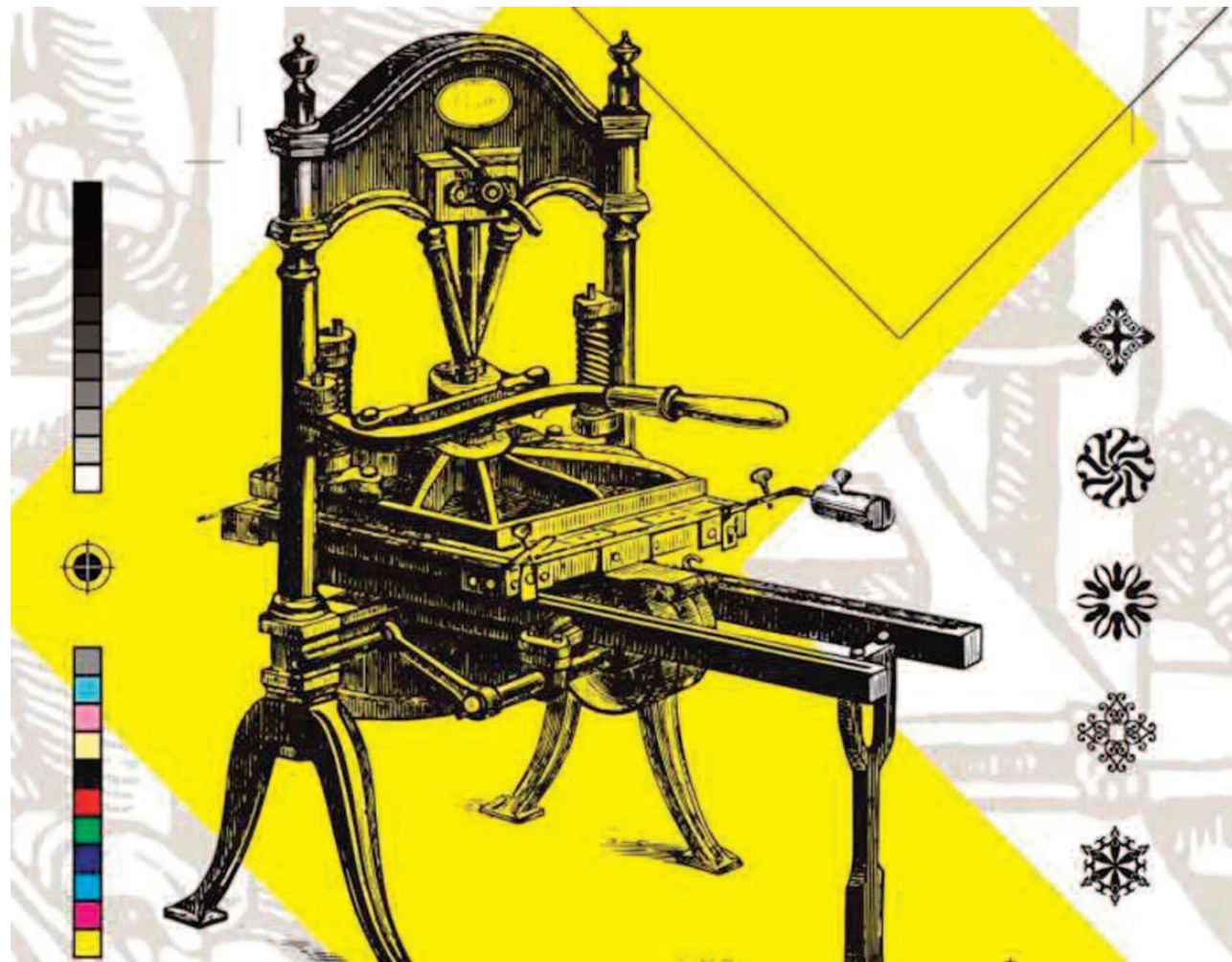
21:10 Μιχάλης Μειμάρης, Ομότιμος Καθηγητής Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών – Ινστιτούτο για τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας στην Εκπαίδευση, UNESCO “Sense Crete: Πολιτισμική δράση επαυξημένης πραγματικότητας – μοχλός ανάπτυξης με κέντρο το Μουσείο Τυπογραφίας Χανίων”.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 12 ΜΑΪΟΥ

09:15 – 11:15 Καλωσόρισμα και ξενάγηση στο Μουσείο Τυπογραφίας

Πρωινή Συνεδρία (Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο)

Συντονιστής: Παρασκευάς Περάκης, Διευθυντής της εφημε-

ρίδας “Χανιώτικα Νέα”.

11:50 Κωνσταντίνος Στάικος, Αρχιτέκτων, Ιστορικός του βιβλίου και Ερευνητής (Ελλάδα): “Εξασκώντας την Ελληνική Τυπογραφία (15ος – 18ος αιώνας)”.

12:30 Γεράσιμος Λεωνίδας, αναπληρωτής Καθηγητής Τυπογραφίας στο Τμήμα Τυπογραφίας και Γραφικής Επικοινωνίας, αντιπρόεδρος της ΑΤΥΡΓ (Ηνωμένο Βασίλειο): “Διαμορφώνοντας ταυτότητες μέσα από οργανωμένες συλλογές”.

13:10 Γιώργος Μαθιόπουλος Καθηγητής στο Τμήμα Γραφιστικής της Σχολής Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών του ΤΕΙ Αθήνας (Ελλάδα): “Η Ελληνική Τυπογραφία της Αναγέννησης συναντά την Κρητική Λογοτεχνία μέσα από την Τέχνη του Δρόμου”.

Απογευματινή Συνεδρία

Συντονιστής: Ελια Κουμή, Διευθύντρια του Μουσείου Τυπογραφίας.

14:50 Guy Hutsebaut, επικεφαλής των συλλογών του Μουσείου Plantin – Moretus (Βέλγιο): “Μουσείο Plantin-Moretus: Αφήγηση για ένα νέο κοινό με σεβασμό σε μία εύθραυστη συλλογή”.

15:20 Jurgen Bonig πρόεδρος του Zeichen der Welt e.V. (Γερμανία): “Αλφάβητα του κόσμου στο τυπογραφείο J.J. Augustin στο Gluckstad, Αμβούργο”.

16:00 Patrick Goossens, συλλέκτης ιστορικών τυπογραφικών μηχανημάτων και ανεξάρτητος ακαδημαϊκός (Βέλγιο): “Συλλέκτες και η πραγματική τέχνη της τεχνολογίας της ιστορικής τυπογραφίας”.

16:50 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

17:10 Κλήμης Μαστορίδης, Καθηγητής Τυπογραφίας & Γρα-

φικής Επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας (Κύπρος): “Μετατρέποντας μία (τυπογραφική) συλλογή σε μουσείο στην Κύπρο”.

17:50 Νίκη Σιώκη, επίκουρη καθηγήτρια Τυπογραφίας, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας (Κύπρος): “Εξω από τα μουσεία τυπογραφίας: τα έντυπα σε τοπικές μουσειακές συλλογές της Κύπρου” (αγγλικά).

ΣΑΒΒΑΤΟ 13 ΜΑΪΟΥ

09:50 Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Μουσείων Τυπογραφίας (μόνο για τα μέλη).

Πρωινή Συνεδρία (Ινστιτούτο Επαρχιακού Τύπου) Συντονιστής: Αντώνης Σκαμνάκης, επιστημονικός σύμβουλος του Ινστιτούτου Επαρχιακού Τύπου.

11:10 Sonja Neumann, επιμελήτρια στο Μουσείο Τεχνολογίας και Επιστημών του Μονάχου, Deutsches Museum (Γερμανία): “Η κληρονομιά της τυπογραφίας και η εποχή της πληροφορίας: συλλογή, συντήρηση και έκθεση ως μελλοντική πρόκληση για τα μουσεία τυπογραφίας”.

11:50 Sue Walker, Τμήμα Τυπογραφίας και Γραφικής Επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο Reading (Ηνωμένο Βασίλειο): “Χρησιμοποιώντας το αρχείο: η υλική υπόσταση των κειμένων”.

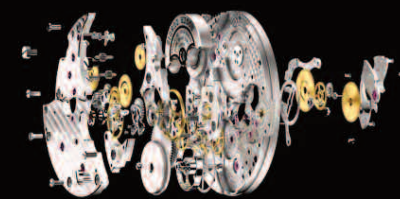
12:30 Αναστάσιος Πολίτης, Καθηγητής και Ερευνητής Γραφικών Τεχνών (Αθήνα): “Η σημασία της τυπογραφίας στη σύγχρονη οπτική επικοινωνία”.

13:10 Τα νέα των μουσείων και συζήτηση.

16:00 Επίσκεψη στο Μουσείο – Οικία Ελευθερίου Βενιζέλου.

17:30 Επίσκεψη στο Μοναστήρι – Μουσείο Αγίας Τριάδας.

ρολόι - service

ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΩΝ
ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΕΓΑΝΟΤΗΤΑΣ
ΛΟΥΡΑΚΙΑ ΜΠΡΑΣΕΛΕ
ΕΓΓΥΗΣΗ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ

Κριάρη 2, Χανιά | Τηλ.: 2821088331

www.gtzompanakis.gr info@gtzompanakis.gr

κοσμηματοπωλείο Τζομπανάκης

Dyslexia Centers

PAVLIDIS METHOD

ΔΥΣΛΕΞΙΑ – ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΠΡΟΣΟΧΗΣ (ΔΕΠΥ) – ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ
ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

ΠΡΟΣΦΟΡΑ: ΜΕΧΡΙ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 12 ΜΑΪΟΥ

ΔΩΡΕΑΝ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

50% ΕΚΠΤΩΣΗ ΓΙΑ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ – ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ & ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ

Κυδωνίας 49, 28210 20 100 www.dyslexiacenters.gr

ΤΡΙΦΥΛΛΙ

ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

- ✓ Ανταγωνιστικές τιμές
- ✓ Συμβουλευτική ομάδα
- ✓ Ειδικές τιμές για εμπόρους

ΕΛΑΤΕ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Ηράκλειο, τηλ.: 2810 543575, 2892 100100, 2892 100101
Αθήνη, τηλ.: 2893 031562, ΣΙΛΟ ΕΝΩΣΗΣ ΚΟΦΙΝΑ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Η Τυπογραφία

της Αναγέννησης

συναντά το γκράφιτι

■ Μέσα από ένα πρωτότυπο δίκτυο που “παντρεύει” την Κρητική λογοτεχνία με την τέχνη του δρόμου

Με δίστιχα της Ερωφίλης και του Ερωτόκριτου “άνθισαν” μέσα στον Μάιο προαύλια σχολείων και δημόσιοι χώροι στα Χανιά και την υπόλοιπη Κρήτη, σε ένα νησί με παράδοση στην ποίηση και την καλλιγραφία. Πώς έγινε αυτό; Πρόκειται για το πρωτότυπο εκπαιδευτικό project “Η Τυπογραφία της Αναγέννησης συναντά την Κρητική Λογοτεχνία μέσα από την Τέχνη του Δρόμου” του Περιφερειακού Δικτύου που δημιουργήθηκε στην Κρήτη, στο πλαίσιο υλοποίησης Πολιτιστικών Προγραμμάτων Σχολικών Δραστηριοτήτων.

τόκος της δράσης ήταν η ανάδειξη της πρώιμης Ελληνικής Τυπογραφικής Τέχνης και Καλλιγραφίας σε συνδυασμό με έργα της Κρητικής Λογοτεχνίας μέσα από τη σύγχρονη τέχνη του δρόμου. Συγκεκριμένα, οι μαθητές που ενεπλάκησαν στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική δράση είχαν την ευκαιρία να εξοικειωθούν με την πρώιμη ελληνική τυπογραφική τέχνη, να προσεγγίσουν την κρητική λογοτεχνία του 16ου και 17ου αιώνα μέσα από σύγχρονες μορφές έκφρασης, όπως το γκράφιτι, σε μία διαδικασία που φιλοδοξεί να συμβάλει στην ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κρητικού κοινού.

Στο Περιφερειακό Δίκτυο συμμετείχαν η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων με

ομάδες εκπαιδευτικών και μαθητών Λυκείων όλης της Κρήτης σε συνεργασία με το Τμήμα Γραφιστικής της Σχολής Καλλιτεχνικών Σπουδών του ΑΤΕΙ Αθήνας και το Μουσείο Τυπογραφίας.

Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε με αφορμή τη διεξαγωγή του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Μουσείων Τυπογραφίας (Association of European Printing Museums) που διοργανώνει το Μουσείο Τυπογραφίας και θα φιλοξενηθεί για πρώτη φορά στη χώρα μας, την ερχόμενη εβδομάδα από τις 11-13 Μαΐου στα Χανιά, όπου και θα παρουσιαστούν οι δράσεις των συμμετεχόντων σχολείων.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΓΚΡΑΦΙΤΙ

Η Συντονιστική Επιτροπή του δικτύου απαρτίζεται από τον Στέλιο Ζερβάκη (Δ/ντης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων), την Αρετή Μαρματάκη (Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων ΔΕ Χανίων) τη Φιλίτσα Πεδιادیτη (Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων ΔΕ Λασιθίου), τον Γιώργο Μαθιόπουλο από το Τμήμα Γραφιστικής της Σχολής Καλλιτεχνικών Σπουδών του ΑΤΕΙ Αθήνας και την υπεύθυνη του Μουσείου Τυπογραφίας Ελσα Κουμή. Ως οργανωτικό κέντρο συντονισμού στην Κρήτη είχε επιλεγεί το ΕΠΑΛ Ακρωτηρίου - Τομέας Εφαρμοσμένων Τεχνών, ειδικότητες Γραφιστικής και Σχεδιαστών Εσωτερικού Χώρου, με υπεύθυνη την καθηγήτρια Ολγα Βερυκάκη.

Σκοπός του εκπαιδευτικού αυτού προγράμματος όπως επεσήμανε ο κ. Γιώργος Μαθιόπουλος είναι οι μαθητές της Κρήτης να γνωρίσουν τη βυζαντινή γραφή μέσα από την απaráμιλλη ελληνική γραμματοσειρά Grecs du Roi, που φιλοτέχνησε ο επιφανής Κρητικός λόγιος και καλλιγράφος Αγγελος Βεργίκιος και χάραξε ο

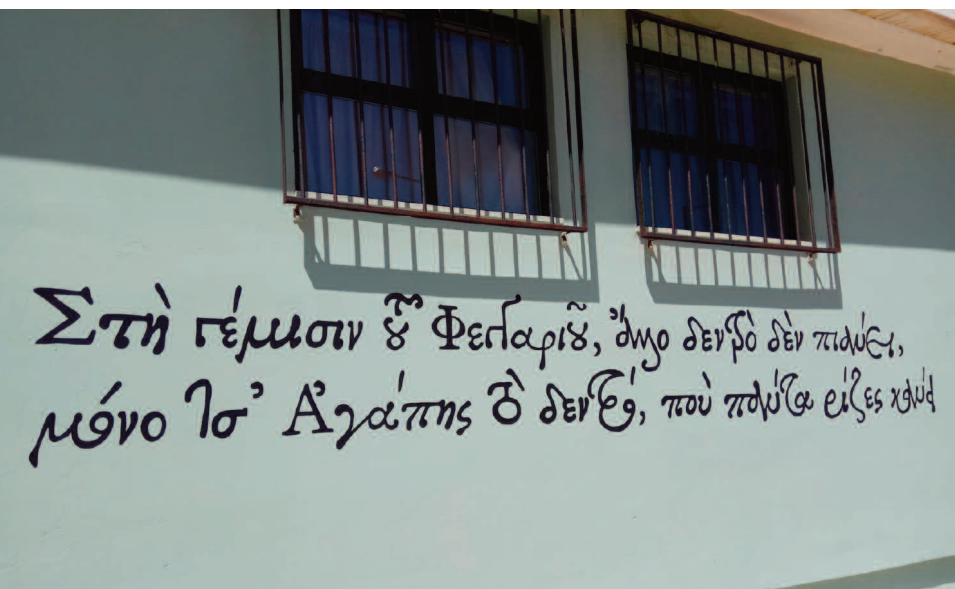
Ο καθηγητής στο Τμήμα Γραφιστικής της Σχολής Καλλιτεχνικών Σπουδών του ΑΤΕΙ Αθήνας Γιώργος Μαθιόπουλος.

Claude Garamont για την αποκλειστική χρήση του βασιλικού τυπογραφείου της Γαλλίας στα μέσα του 16ου αιώνα στην έκδοση κειμένων της αρχαίας ελληνικής γραμματείας.

Σύμφωνα με τον κ. Μαθιόπουλο: «Λίγο αργότερα εμφανίζεται στην Κρήτη η πρώτη μεταβυζαντινή ποιητική άνθηση με κορυφαία έργα τον Ερωτόκριτο του Βιτσέντζου Κορνάρου και την Ερωφίλη του Γεωργίου Χορτάτσιου, η οποία σηματοδοτεί τις απαρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας. Η άμεση συνάντηση των δύο αυτών κορυφαίων κρητικών επιτευγμάτων, της καλλιγραφίας και της θεατρικής ποίησης, δεν επιτεύχθηκε εκδοτικά τότε για μια σειρά από ιστορικές συγκυρίες. Αυτή η εναλλακτική επαναγραφή της Ιστορίας επιχειρείται σήμερα με σύγχρονο όχημα την τέχνη του δρόμου, μιας διεθνώς καταξιωμένης μορφής εικαστικής έκφρασης και επικοινωνίας σε δημόσιους χώρους που προσφέρει οπτική πρόσβαση σε ένα ευρύτερο κοινό, και εκτελείται με μεγάλη ποικιλία τεχνικών και υλικών μέσων».

Ετσι, μαθητές μαζί με σπουδαστές από την Κρήτη στο Τμήμα Γραφιστικής επέλεξαν και στοιχειοθέτησαν δίστιχα από τα κείμενα της Ερωφίλης και του Ερωτόκριτου με τα οποία οι μαθητές των συμμετεχόντων Λυκείων είχαν φιλοτεχνήσει με ποικίλα υλικά (χαρτόνια, σπρέι, ξύλο, κ.ά.) σε επιλεγμένους χώρους του σχολείου τους και με καθοδήγηση των υπεύθυνων καθηγητών με στόχο να προσεγγίσουν και να μελετήσουν τη βυζαντινή καλλιγραφία και την ελληνική τυπογραφία. Παράλληλα, οι μαθητές εντόπισαν χώρους στις πόλεις και στα χωριά της Κρήτης, όπου σε συνεννόηση με τις δημοτικές αρχές ξεκίνησαν να τους διακοσμούν με δίστιχα.

Η όλη δράση φωτογραφήθηκε από τα σχολικά συνεργεία κατά την προετοιμασία και την εκτέλεσή της και συγκεντρώθηκε σε μία ενιαία παρουσίαση από την ομάδα των σπουδαστών του Τμήματος Γραφιστικής για να ανακοινωθεί στα πλαίσια του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου Ευρωπαϊκών Μουσείων Τυπογραφίας, που διοργανώνει το Μουσείο Τυπογραφίας στα Χανιά από τις 11-13 Μαΐου 2017.

Το γκράφιτι στο 1ο ΓΕΛ Χανίων κοσμεί την αυλή του σχολείου.

Στο 2ο ΓΕΛ μαθητές και εκπαιδευτικοί επέλεξαν τις κερκίδες του γηπέδου μπάσκετ για να “ταξιδέψει” το στιχάκι που επέλεξαν.

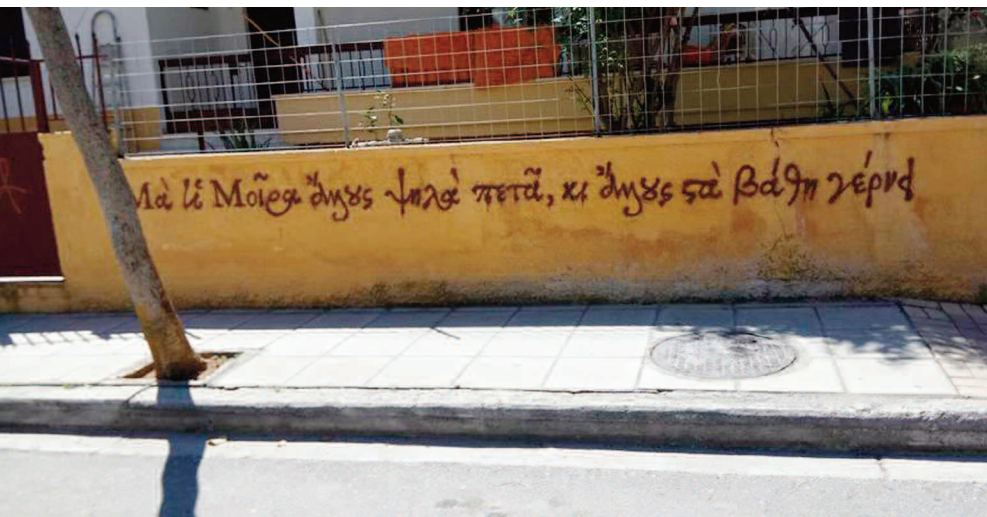

Τα στιγμιότυπα από το 4ο ΓΕΛ Μαθητές και εκπαιδευτικοί κατά τη διάρκεια της προεργασίας για το γκράφιτι που δημιούργησαν σε τοίχο έξω από το σχολείο τους.

Επιθυμία όλων είναι να συνεχιστεί αυτή η καλλιτεχνική δράση και τους επόμενους μήνες από περισσότερους εθελοντές στην Κρήτη και να επεκταθεί σε μεγαλύτερη κλίμακα που θα περιλαμβάνει και νέες εκπλήξεις.

«Εμπνεόμενοι από τις δυναμικές διεθνείς καλλιτεχνικές αναζητήσεις οι νέοι μας θα πρέπει να μάθουν πώς να τις μπολιάζουν με τον πλούτο της εντόπιας παράδοσης και έτσι να μεταφέρουν στο παρόν τα διαχρονικά επιτεύγματα του ελληνικού πολιτισμού» σημείωσαν οι διοργανωτές.

Η ομάδα του ΕΠΑΛ Ακρωτηρίου επί το έργον.

Το ΕΠΑΛ Βρυσών ήταν μέσα στα σχολεία που συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

“Τυποτρόπιον” εν δράσει

Πολύτιμη ήταν η συμβολή της ομάδας φοιτητών γραφιστικής “Τυποτρόπιον” για την υλοποίηση του προγράμματος. Πιο συγκεκριμένα στο πρόγραμμα συμμετείχαν οι φοιτητές:

- Στα Χανιά: Δ. Μαρκάκη, Μ. Βλαζάκη, Ε. Σπαντιδάκη, Γ. Φραντζεσκάκης, Ο. Μπιτσάκη και Κ. Σταθάκη, Δ. Γεωργουδάκη (Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Ε.Κ.Π.Α.).

- Στο Ρέθυμνο: Ν. Γρηγοράκη, Κ. Κατσαντώνη, Ι. Σταυγιανουδάκης, Ν. Κοκονάς, Β. Σουρμελής και Μ. Σεβαστός.
- Στο Ηράκλειο: Μ. Κουτεντάκη, Χ. Βασακάκης, Ε. Βρέντζου και Αλ. Πασαδάκη.
- Στο Λασιθί: Ειρ. Κατσαράκη.
- Στην Αθήνα: Αλεξ Φον Αϊκοτετ και Γ. Κατσιμπρας.

Η ποίηση των Κορνάρου και Χορτάτση "ταξίδεψε" μέχρι το Καστέλι Κισιάμου.

Ἡ υπεύθυνη σχολικῶν δραστηριοτήτων τῆς Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Χανίων Ἀρετὴ Μαρματάκη.

Τα παιδιά... δημιουργοὺν

Πῶς "παντρεύεται" ἡ τέχνη τοῦ γκράφιτι με τὴν ποίηση τῶν Χορτάτση καὶ Κορνάρου; Κι ἀκόμα τι σχέση μπορεῖ νὰ ἔχουν οἱ σημερινοὶ ἔφηβοι με τὸν φημισμένο Κρητικὸ καλλιγράφου τοῦ 16ου Ἀγγελῶ Βεργίκου καὶ τὰ εντυπωσιακὰ "Ἑλληνικά του Βασιλιά" (Greco du Roi);

Τὶς φαινομενικὰ ετερόκλητες αὐτὲς ψηφίδες τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἔρχεται νὰ ενώσει τὸ καινοτόμο εκπαιδευτικὸ δίκτυο ποῦ δημιουργήθηκε με σκοπὸ νὰ γνωρίσει στους μαθητὲς πτυχὲς τῆς τυπογραφίας τῆς Ἀναγέννησης, τῆς Κρητικῆς λογοτεχνίας καὶ τῆς τέχνης τοῦ δρόμου.

Ὅπως ἀνέφερε μιλώντας στις "διαδρομὲς" ἡ κα Μαρματάκη στις δράσεις ποῦ ἀναπτύσσει τὸ δίκτυο, συμμετέχουν 15 σχολεῖα, ΓΕΛ καὶ ΕΠΑΛ, ἀπὸ ὅλη τὴν Κρήτη. Εἰδικότερα γιὰ τὰ Χανιά τὰ σχολεῖα ποῦ συμμετέχουν εἶναι τὸ 1ο, 2ο καὶ 4ο ΓΕΛ, τὰ ΕΠΑΛ Κισιάμου, Ἀκρωτηρίου καὶ Βρυσῶν καὶ τὸ Λύκειο Βάμου.

Οἱ μαθητὲς μαζί με τοὺς καθηγητὲς τοὺς ἀφενὸς μελετοῦν ὄψεις τῆς Κρητικῆς Ἀναγέννησης καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ νησιοῦ καὶ ἀφετέρου δουλεύουν πάνω στη δημιουργία γκράφιτι με στίχους ἀπὸ τὸν Ἐρωτόκριτο τοῦ Β. Κορνάρου καὶ τὴν Ἐρωφίλη τοῦ Χορτάτση.

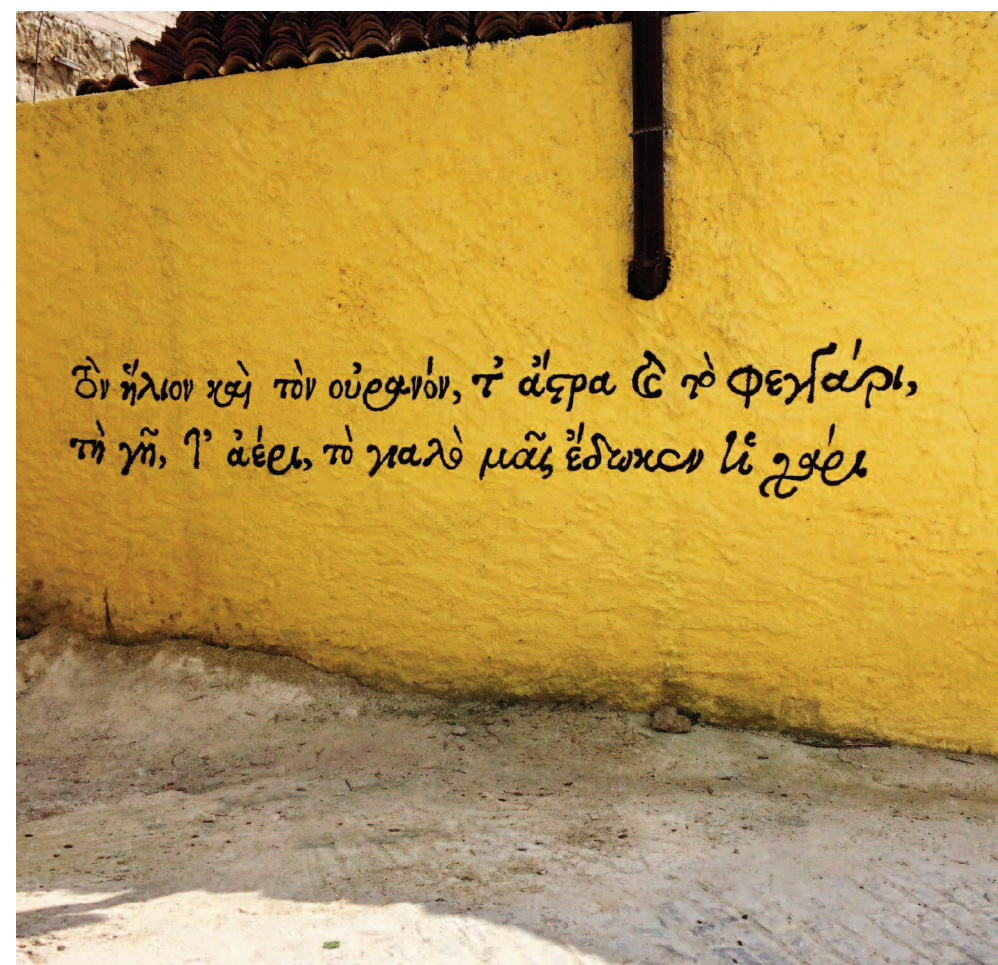
Γιὰ τὴ δημιουργία τῶν γκράφιτι καθοριστικὴ εἶναι ἡ συμβολὴ τῆς ομάδας φοιτητῶν Γραφιστικῆς "Τυποτρόπιον" καὶ τῶν καθηγητῶν τοῦ Τομέα Ἐφαρμοσμένων Τεχνῶν τοῦ ΕΠΑΛ Ἀκρωτηρίου Ἀγγελικὴ Ψαράκη, Ὀλγα Βερυκάκη καὶ Ρία Βαρδὴ.

Τὸ ἀξιοσημείωτο εἶναι ὅτι μαθητὲς, φοιτητὲς καὶ εκπαιδευτικοὶ δουλεύουν τὰ γκράφιτι με τὴν γραφὴ "Greco du Roi", δηλαδὴ τὰ "Ἑλληνικά του βασιλιά", τὴν ὁποία ἐπινόησε ὁ Κρητικὸς καλλιγράφος Ἀγγελῶ Βεργίκος ὁ ὁποῖος τὸν 16ο αἰῶνα ἐργαζόταν στα βασιλικά τυπογραφεῖα τῆς Γαλλίας.

«Στὸ πλαίσιο τοῦ προγράμματος εἶχαμε τὴν ευκαιρία νὰ δουλέψουμε σε πολλὰ ἐπίπεδα», ἐξήγησε ἡ κα Μαρματάκη καὶ πρόσθεσε ὅτι οἱ εκπαιδευτικὲς δράσεις περιλάμβαναν, μεταξύ ἄλλων, ἐπισκέψεις στο Μουσεῖο Τυπογραφίας στα Χανιά καὶ τὸ Λαογραφικὸ Μουσεῖο στη Νεάπολη Λασιθίου, ἐπαφὴ με σπάνια παλιὰ βιβλία καὶ γνωριμία με τὸν κόσμο τῆς τυπογραφίας, θεατρικὲς παραστάσεις καὶ μελέτη τῆς ἱστορίας τῆς Κρητικῆς Ἀναγέννησης.

«Τὸ πρόγραμμα εἶναι μία ευκαιρία νὰ δούμε τὸν τόπο μας με μία ἄλλη ματιὰ καὶ ταυτόχρονα νὰ κάνουμε μία σύγχρονη πρόταση ποῦ συνδυάζει τὴν τέχνη τοῦ δρόμου με τὴν ἱστορία μας», σημείωσε ἡ κα Μαρματάκη καὶ συμπλήρωσε πῶς τὰ παιδιά ἀνταποκρίθηκαν με ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον στις προκλήσεις τῶν δράσεων καὶ τῆς δημιουργίας τῶν γκράφιτι με στίχους τῶν Κορνάρου καὶ Χορτάτση. Γκράφιτι ποῦ πλέον κοσμοῦν διάφορα σημεία τῆς πόλης καὶ τῆς ἐνδοχώρας τῶν Χανίων σε δημόσιους -κυρίως- ἀλλὰ καὶ κάποιους ἰδιωτικούς χώρους κατόπιν συνεννόησης με τοὺς ιδιοκτῆτες.

Ἀξίζει δε νὰ σημειωθεῖ ὅτι μεταξύ τῶν γκράφιτι ποῦ πρόκειται νὰ δημιουργηθοῦν τὶς ἐπόμενες ἡμέρες εἶναι -ἐπειτα ἀπὸ ἐπιθυμία τοῦ Δήμου Χανίων- καὶ αὐτὰ στον τοῖχο τοῦ Δημοτικοῦ Κήπου καὶ τὸ Πάρκο Εἰρήνης καὶ Φιλίας ὅπως καὶ ἔξω ἀπὸ τὴ Διεύθυνση τῆς Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Χανίων.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Θεατρικές παραστάσεις

ο θέατρο έχει την τιμητική του στα Χανιά καθώς από σήμερα και για όλη την εβδομάδα προγραμματίζονται σειρά από παραστάσεις.

Συγκεκριμένα:

ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ.

Την παράσταση "Ερωτόκριτος + Αρετούσα = ♥", παρουσιάζει η Πειραματική Ερασιτεχνική Σκηνή του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Κρήτης, στη θεατρική αίθουσα του Βενιζελείου Ωδείου Χανίων. Πρόκειται για μια συρραφή κειμένων από τον "Ερωτόκριτο" του Βιτσέντζου Κορνάρου, του έργου "Αρετούσα" της Ελένης Βασιλείου - Αστερόσκονη και ενός κειμένου του Παναγιώτη Νικολιδάκη. Παραστάσεις θα δοθούν σήμερα Σάββατο, αύριο Κυριακή, την Δευτέρα 8 και την Τρίτη 9 Μαΐου στις 9 το βράδυ. Διασκευή-Δραματουργική Επεξεργασία, Διδασκαλία-Σκηνοθεσία: Μυρτώ Τζιγκουνάκη. Ζωγραφική: Κώστας Κουνάλης. Γενική είσοδος: 3 ευρώ. Προώληση - κρατήσεις θέσεων: Γραφεία Θεάτρου (Νικ. Φωκά 5 - τηλ.2821044256). Χορηγός: Συνεταιριστική Τράπεζα Χανίων.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Παράσταση "μαύρου θεάτρου" στο πλαίσιο φιλιαναγνωσίας του δημοτικού σχολείου Αγκροκπιού: "Οι άθλοι του Ηρακλή" θα δοθεί

Θεατρική παράσταση από μαθητές θα δοθεί στο αρχαίο θέατρο της Απτέρας την Τρίτη 9 Μαΐου.

σήμερα Σάββατο στις 7 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Συνδιοργάνωση: Π.Ε. Χανίων, Πνευματικό Κέντρο, Διεύθυνση Π.Ε. Χανίων, Σχολικής Σύμβουλος 1ης Περιφέρειας Χανίων, Θεατροχώρα.

ΑΠΤΕΡΑ

Θεατρική παράσταση από μαθητές θα δοθεί στο αρχαίο θέατρο της Απτέρας την Τρίτη 9 Μαΐου.

Στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού προγράμματος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χανίων: "Ας γνωρίσουμε το αρχαίο θέατρο ανεβάζοντας μια παράσταση", οι μαθητές του 7ου Γυμνασίου θα ερμηνεύσουν μέσα στο αρχαίο θέατρο της Απτέρας αποσπάσματα από την τραγωδία Ελένη, του Ευριπίδη. Στη συνέχεια, η θεατρική τους ομάδα θα παρουσιάσει τα χορικά άσματα από τις Εκκλησιάζουσες του Αριστοφάνη. Η όλη δράση θα πραγματοποιηθεί στις 11:00 π.μ.

Την ημέρα εκείνη η είσοδος στον αρχαιολογικό χώρο της Απτέρας θα είναι ελεύθερη στο κοινό.

Όπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Χανίων σε συνεργασία με το 7ο Γυμνάσιο Χανίων, την Τρίτη 9 Μαΐου, συμμετέχει στην ενημερωτική δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης "Europe in my Region 2017" και στις εκδηλώσεις της καμπάνιας "Ταξίδι στον Πολιτισμό" της Περιφέρειας Κρήτης, μέσω του έργου της αποκατάστασης του θεάτρου της αρχαίας Απτέρας. Στόχος αυτής της εκστρατείας είναι πληροφόρηση για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης στον Τομέα του Πολιτισμού.

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΕΠΑΛ

Η θεατρική ομάδα του Εσπερινού ΕΠΑΛ Χανίων στο πλαίσιο της συμμετοχής της στο Φεστιβάλ Μαθητικής Δημιουργίας του Δήμου Χανίων προσκαλεί το κοινό στις τις θεατρικές παραστάσεις:

• "Δέσε με, εγώ θα τα σπάσω όλα", την Δευτέρα 8 Μαΐου στις 8 μ.μ. Θέατρο Δημ. Βλψίδης.

• "Ποιος σκότωσε τον William" την Παρασκευή 12 Μαΐου στο Θέατρο «Βλψίδης» 8 μ.μ. με 10 μ.μ. Η εκδήλωση συνδιοργανώνεται με την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων.

Αντί τιμής εισιτηρίου θα δέχεται τρόφιμα μακράς διάρκειας για το Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Χανίων.

ΚΙΣΑΜΟΣ

Τη θεατρική παράσταση «Το Κουμπί της Αγάπης κι ο Πρίγκιπας που δεν είναι πια μικρός» παρουσιάζουν σήμερα Σάββατο, αύριο Κυριακή και τη Δευτέρα 8 Μαΐου, στις 7.30 το απόγευμα, ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του 1ου Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου Κισάμου σε συνεργασία με το Σύλλογο Διδασκόντων του Σχολείου. Η παράσταση που θα παρουσιαστεί στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δήμου Κισάμου, βασίζεται στο ομότιτλο παραμύθι για παιδιά του Βαγγέλη

Την παράσταση "Ερωτόκριτος + Αρετούσα = ♥", παρουσιάζει η Πειραματική Ερασιτεχνική Σκηνή του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Κρήτης, στη θεατρική αίθουσα του Βενιζελείου Ωδείου Χανίων.

Η θεατρική ομάδα του Εσπερινού ΕΠΑΛ Χανίων στο πλαίσιο της συμμετοχής της στο Φεστιβάλ Μαθητικής Δημιουργίας του Δήμου Χανίων θα δώσει θεατρικές παραστάσεις.

Ηλιοπούλου (κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Πατάκη») και ανεβαίνει σε σκηνοθεσία και θεατρική διασκευή της Θεώνης Κουτσουνάκη. Παίζουν (με σειρά εμφάνισης) οι: Αχιλλέας Βαλεράς, Μόνικα Καμίντοκα, Δημήτρης Ξηρουχάκης, Βίκυ Πέτσου και Θρασύβουλος Πολίτης.

ΣΤΟΥΝΤΙΟ "ΟΞΩ ΝΟΥ"

Το "The" Garage παρουσιάζει την παράσταση: "cabaret VICTOR", μια παράσταση cabaret για 5 ηθοποιούς, βασισμένη στο γνωστό musical "Victor Victoria" του Blake Edwards, στο Στούντιο ΟΞΩ Νου στα Χανιά το Σάββατο 13, την Κυριακή 14 και την Δευτέρα 15 Μαΐου στις 9.30 το βράδυ. Εξαιτίας της θεματολογίας του καμπαρέ, η παράσταση είναι ακατάλληλη για ανηλίκους κάτω των 15 ετών. Μετάφραση-Διασκευή: Ελένη Δάγκα, Σκηνοθεσία: Ελένη Δάγκα, Πρωτότυπη μουσική: Πρόδρομος Καραδελογγίου, Χορογραφίες: Ίρις Τούλα-Γουργιτάου, Σκηνικά-Κοστούμια: Επαμεινώνδας Κουρμούλης, Φωτισμοί: Μαριάννα Κοντούλη. Με τους: Βαγγέλη Λιοδάκη, Βασιλική Μάρκου, Γιώργο Ξενικάκη, Ελεάνα Παπαχρήστου, Βίκυ Φανέλη

Βοηθός σκηνοθέτη: Κωνσταντίνα Χαβάκη, Για πληροφορίες και κρατήσεις: 6987623792.

Παιδικές παραστάσεις

Θεατρική παράσταση "Η Μικρή Γοργόνα" θα δοθεί αύριο Κυριακή στις 11.30 π.μ. και στις 5.30 μ.μ. στον κινηματογράφο "Ελληνίς" από το θέατρο "Δελφινάκι".

Παίζουν οι ηθοποιοί:

Ιωάννα Προσμίτη, Σοφιάνα Γρηγοριάδη, Γιάννης Κωστάρας, Πάτρικ Τοκουμίδης, Γεώργιος Γρηγοριάδης και ο Θανάσης Λιούνης.

Σκηνοθεσία: Γεώργιος Γρηγοριάδης.

"Η Μικρή Γοργόνα" είναι από τα πιο γνωστά παραμύθια του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν "Η Μικρή Γοργόνα" σε θεατρική διασκευή Θανάση Λιούνη.

"ΠΕΠΑ"

Θεατρική παράσταση: "Το όνειρο της Πέππα" θα δοθεί το Σάββατο 13 Μαΐου στις 6 μ.μ. και την Κυριακή 14 του μηνός στις 11.30 το πρωί στο MEGA PLACE στα Χανιά.

Παίζουν : Θοδωρής Γεωργίτσος, Στεφάνια Γώγου Πούλου, Στεφάνια Καλομοίρη, Ιωάννης Κοντέλλης, Γεωργία Κούκα, Ελένη Μιχοπούλου, Μαρίνα Ντζιλοβιάν, Τζούλια Σπυροπούλου, Συμεών Τσακίρης, Χριστίνα Χειλά Φαμέλη.

Τιμή εισιτηρίου: 12€, Τιμή προώλησης 10€

Εισιτήρια προπωλούνται :

ΧΑΝΙΑ: MEGA PLACE Τηλ. 28210 57757 και Sweet Corner: Τζανάκη 12 Χανιά Τηλ. 28210 57757

"ΜΕΓΑΛΟ Ο"

Ο "Μικρός Βορράς" έρχεται στα Χανιά, στον πολυχώρο "Μεγάλο Ο" (Γρηγορίου Ε' 69 - Χανιά, τηλέφωνο: 2821072352) και παρουσιάζει τον "Κουκουμπλή", μια παράσταση για όλα τα παιδιά, το Σάββατο, 13 Μαΐου, στις 12 το μεσημέρι.

Παίζουν οι ηθοποιοί: Πέτρος Μαλιάρης, Μαρίτα Τσαλκτζόγλου, Ανδρομάχη Φουντουλίδου

Μαθητές από τη Γ' Τάξη του 2ου Γυμνασίου Χανίων.

Ο μικρός Βαγγέλης Σιδηρόπουλος και το pac-man του.

Οι εκδηλώσεις είχαν και μουσική.

“Πλημμυρισμένη” από νιάτα, ενθουσιασμό και παιδικές δημιουργίες είναι από χθες η οδός Κοραή, ένας δρόμος από τους πιο “γλυκούς” και όμορφους στα Χανιά. Για δεύτερη στη σειρά χρονιά, η “Ανοιξη της Κοραή” διοργανώνεται από όλα τα σχολεία που βρίσκονται κατά μήκος του δρόμου, με το στόχο να είναι η ανάδειξη της Κοραή, ενός δρόμου που έχει “μεγαλώσει” γενιές και γενιές Χανιωτών...

ΓΙΟΡΤΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΧΘΕΣ Η “ΑΝΟΙΞΗ ΤΗΣ ΚΟΡΑΗ”

Νιάτα και δημιουργίες

Τα παιδιά κυρίως από τα Νηπιαγωγεία, το Δημοτικό και το Γυμνάσιο με δικές τους κατασκευές αλλά και με διάφορα πολιτιστικά δρώμενα γιορτάζουν την “Ανοιξη της Κοραή”, με τις εκδηλώσεις να πραγματοποιούνται για δεύτερη μέρα σήμερα, οπότε και ολοκληρώνονται. «Γιορτάζουμε για δεύτερη χρονιά την “Ανοιξη στην Κοραή” όπου τα παιδιά ζουν τον πεζόδρομο εντελώς διαφορετικά από την καθημερινότητά τους», τονίζει στα “Χ.ν.” ο διευθυντής του 2ου Γυμνασίου, Αντώνης Αθανασάκης, «συνήθως», συνεχίζει, «την καθημερινή όταν έχουμε σχολείο απαγορεύεται η έξοδος στην Κοραή, αλλά τώρα προσπαθούμε τα παιδιά να οικειοποιηθούν το χώρο, να γίνει η οδός Κοραή ένας πραγματικός πεζόδρομος και να είναι η χαρά των μαθητών, αποτελώντας πηγή έμπνευσης, διασκέδασης και ζωής. Τα ίδια τα παιδιά είναι εκείνα που δίνουν ζωή σε αυτόν τον πεζόδρομο και αυτό πρέπει να το “ακούσει” η κοινωνία και η Πολιτεία, μήπως κάποια στιγμή γίνει ένας πραγματικός πεζόδρομος η Κοραή, μαζεύοντας τα παιδιά της γειτονιάς και όχι μόνο, αλλά και να είναι ένας χώρος για εκδηλώσεις. Παράλληλα, υπάρχει μια αλληλεπίδραση μεταξύ των παιδιών όλης της Κοραή, από το Νηπιαγωγείο έως το ΕΠΑΛ, αλλά και των καθηγητών, που ζούμε τη μισή μας ζωή εδώ... Νομίζω ότι η ζωντάνια και η δημιουργικότητα που δείχνει αυτός ο δρόμος δίνει χαρά σε όλους τους Χανιώτες και όλη την πόλη», καταλήγει ο κ. Αθανασάκης.

ΔΕΚΑΔΕΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Η εικόνα από τους μαθητές να παρουσιάζουν δικές τους κατασκευές είναι πραγματικά πολύ όμορφη. Ενα από αυτά τα παιδιά, ο Βαγγέλης Σιδηρόπουλος μαθητής της Α' Τάξης στο 2ο Γυμνάσιο Χανίων έχει δημιουργήσει μία παιχνιδιομηχανή, το γνωστό σε όλους μας pac-man. «Εφτιαξα μία παιχνιδιομηχανή που είναι γνωστή ως arcade και παίζει pac-man», μας λέει ο μικρός Βαγγέλης, «το pac-man το γνωρίζω, έχω παίξει πιο παλιά και μ' άρεσε πολύ και με αφορμή αυτό αποφάσισα να φτιάξω αυτή την κατασκευή. Η αλήθεια

είναι ότι μου πήρε μέρες να το φτιάξω, αλλά είμαι πολύ ευχαριστημένος», καταλήγει.

Σε μία άλλη πλευρά του δρόμου, ο καθηγητής Τεχνολογίας από το 2ο Γυμνάσιο Χανίων, Νίκος Βερναδάκης δημιούργησε μαζί με τους μαθητές της Γ' Τάξης αρκετές κατασκευές. Όπως μας αναφέρει: «Στο πλαίσιο ερευνητικών εργασιών ασχολούμαστε με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Έχουμε φτιάξει ένα σύστημα με συλλέκτη για φόρτιση μπαταρίας αυτοκινήτου και από εκεί μπορεί να λειτουργήσει ένα φωτιστικό, ένα μικρό ψυγείο ή οτιδήποτε χρειάζεται μία τάση των 12 βολτ που έχει η μπαταρία του αυτοκινήτου. Επίσης, μία άλλη εφαρμογή είναι το πλιακό ρολόι που έχουμε χρησιμοποιήσει στα μαθηματικά και έχουμε κάνει την ωρολογόπλακα,

ενώ η πιο γνωστή μας εργασία είναι τα αρωματικά φυτά της Κρήτης».

Σε ό,τι αφορά το σημερινό πρόγραμμα, ξεκινά στις 11 με μία μεγάλη μαθητικόποδηλατοπορεία διεκδίκησης ποδηλατόδρομων σε συνεργασία με τους “ποδηλάτριες” με τελικό προορισμό το Δημαρχείο, ενώ στις 12.30 η μουσική παρέα “καθ' ωδών” θα παρουσιάσει τραγούδια των Μίμη Πλέσσα και Λευτέρη Παπαδόπουλου. Το βράδυ και μεταξύ των ωρών 7.30-11 η κινηματογραφική λέσχη του 2ου Λυκείου θα προβάλλει την ταινία του Χριστόφορου Παπακαλιάτη “Ενας άλλος κόσμος” και θα ακολουθήσει συζήτηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Μ. Καρτσωνάκης.

ΑΥΡΙΟ

Ξενάγηση στα Μοναστήρια του Ακρωτηρίου

Στα Μοναστήρια του Ακρωτηρίου θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή 7 Μαΐου η ξενάγηση, που εντάσσεται σε πρόγραμμα δωρεάν ξεναγήσεων που υλοποιείται από τον Δήμο Χανίων σε συνεργασία με την Αρχαιολογία, τουριστικούς και άλλους φορείς του τόπου.

ΑΠΟ ΤΟ 1ο ΛΥΚΕΙΟ ΧΑΝΙΩΝ

Αφιέρωμα στον Νίκο Καζαντζάκη

Εκδήλωση – αφιέρωμα στο Νίκο Καζαντζάκη με αφορμή τα 60 χρόνια από το θάνατό του, παρουσιάζει το 1ο Γενικό Λύκειο Χανίων το Σάββατο 6 Μαΐου 2017 στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου. Ώρα Έναρξης 7 μ.μ.

ΣΕ ΑΠΟΚΟΡΩΝΑ ΚΑΙ ΧΑΝΙΑ

Εκδηλώσεις μνήμης

Εκδήλωση τιμής και μνήμης με θέμα: “Η μεταπολιτευτική Επανάσταση 1895-1896 και η απελευθέρωση του Αποκόρωνα” θα γίνει αύριο Κυριακή στις 10.30 το πρωί στον Βάμο. Την εκδήλωση διοργανώνουν ο Δήμος Αποκορώνου, το Κοινωνικό Ιδρυμα “Αγία Σοφία”, η Τοπική Κοινότητα

Βάμου και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βάμου “Ο Πρίνος”.

ΣΤΟΥΣ ΚΑΜΠΟΥΣ

Εκδήλωση τιμής και μνήμης υπέρ των θυμάτων της 8ης Μαΐου 1944 και των λοιπών αγωνιστών, που συμμετείχαν στους απελευθερωτικούς αγώνες του έθνους, συνδιοργανώνουν ο Δήμος Χανίων, η Κοινότητα Κεραμειών, η Περιφέρ-

εια Κρήτης, η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κάμπων Κεραμειών τη Δευτέρα 8 Μαΐου στις 11 π.μ. στην κεντρική πλατεία Κάμπων Κεραμειών.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Με εκδηλώσεις θα εορταστεί την Τρίτη 9 Μαΐου και στα Χανιά η Ημέρα Λήξης του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Εκδήλωση στις Βουκολιές

Εκδήλωση με θέμα “Στιγμιότυπα Τοπικής Ιστορίας 1930 – 1980”, διοργανώνει τη Δευτέρα 8 Μαΐου στις 11 π.μ., στο Πολύκεντρο Βουκολιών ο Δήμος Πλατανιά σε συνεργα-

σία με την Περιφέρεια Κρήτης στο πλαίσιο πανευρωπαϊκής καμπάνιας ενημέρωσης. Το πρόγραμμα της Εκδήλωσης είναι ως εξής:

- Σύντομοι χαιρετισμοί.
- Παρουσίαση της Ιστορίας του Γυμνασίου και Λυκείου Βουκολιών (ψηφιακή παρουσίαση, ντοκιμαντέρ, βίντεο).

- Απόδοση Τραγουδιών από τη Μαθητική Χορωδία Γυμνασίου και Λυκείου Βουκολιών.

- Εγκαίνια Έκθεσης Φωτογραφίας με θεματολογία από την ιστορία και τη κοινωνική ζωή της ευρύτερης περιοχής των Βουκολιών, στο πέρασμα των χρόνων.

ΑΠΟ ΤΟ “ΚΥΤΤΑΡΟ ΧΑΛΕΠΑΣ”

Κυνήγι Θησαυρού

Γύρος του κόσμου σε... 8 γρίφους είναι ο τίτλος για το φετινό 6ο Κυνήγι του Χαμένου Θησαυρού του «Κυττάρου Χαλέπας» που θα διεξαχθεί αύριο Κυριακή στη συνοικία του Κουμπελή και στο 7ο Γυμνάσιο Χανίων που βρίσκεται εκεί.

Φέτος οι συμμετοχές είναι περισσότερες από κάθε άλλη φορά: 687 παιδιά (από 6 έως 12 ετών από τα δημοτικά σχολεία: 9ο, 10ο, 11ο Χανίων και 1ο και 2ο Κουνουπιδιανών) έχουν μοιραστεί σε 130 ομάδες και δεκάδες προσκόπων και μαθητών γυμνασίου που θα έχουν το ρόλο του ομαδάρχη, θα πλημμυρίσουν τη συνοικία του Κουμπελή αναζητώντας μέσα από ένα μαγικό ταξίδι σε τόπους μακρινούς, δοκιμασίες κάθε είδους και εμπειρίες των 5 αισθήσεων, το χαμένο θησαυρό!

Διασκέδαση, γέλιο, συνεργασία και παιχνίδια είναι τα βασικά συστατικά ενός αλλιώτικου πρωινού!

Στην ανακοίνωσή του το “Κύτταρο Χαλέπας” αναφέρει ακόμα:

«Συμπαράστατες και φέτος το 8ο Σύστημα Αεροπροσκόπων, οι Σαμαρείτες του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού και το Τμήμα Τροχαίας Χανίων.

Μαζί με δεκάδες γονείς να βοηθούν σε κάθε πτυχή του παιχνιδιού θα συνθέσουμε ένα πολύχρωμο μωσαϊκό επιχει-

ρώντας να φτάσουμε στα πέρατα του πλανήτη μέσα από 8 γρίφους και 8 σταθμούς! Ευχαριστούμε όλους όσοι επί εβδομάδες αφιέρωσαν χρόνο και κόπο για την καλύτερη διοργάνωση του βου Κυνηγιού, τους κατοίκους της συνοικίας που θα φιλοξενήσει για δεύτερη συνεχή

χρονιά το Κυνήγι μας όπως επίσης και τους χορηγούς μας: Μύλοι Κρήτης, Germanos, Dust and Cream, Bohème, Τζίτζικας, Μανιταρόσπιτο και Γουρουνάκια που κάλυψαν τη δαπάνη αγοράς των T-shirts για όλα τα παιδιά!».

ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ “ΕΠΙΛΟΓΕΣ”

Μες του Μαγιού τις μυρωδιές

Με μια παράσταση αφήγησης: “Μες του Μαγιού τις μυρωδιές” για μικρούς και μεγάλους το Σάββατο 6 Μαΐου στις 12 το μεσημέρι στο βιβλιοπωλείο “Επιλογές” θα γίνει καλωσόρισμα του Μάη και η γιορτή της μπτέρας.

Αφήγηση: Βαλεντίνα Παπαδημητράκη, Λαούτο, τραγούδι: Αλέξανδρος Ιερωνυμίδης.

Είσοδος ελεύθερη.

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, «ξ Βαλεντίνα Παπαδημητράκη και ο Αλέξανδρος Ιερωνυμίδης θα μας ταξιδέψουν στα μυστικά των λουλουδιών...

Πώς γεννήθηκε το πρώτο πλιτρόπιο; Πώς απέκτησε η παπαρούνα το κατακόκκινο χρώμα της;

Γιατί τα χρυσάνθεμα έχουν μεγάλα και φανταχτερά άνθη;

Και γιατί μοσχοβολούν οι μενεξέδες;

Μύθοι και θρύλοι για λουλούδια σμίγουν με παραδοσιακά τραγούδια του Μάη. Αγαπημένα παιδικά παιχνίδια συναντούν τραγούδια της αγάπης, μα και της λησμονιάς.

Μέσα στις ευωδιές και τα χρώματα της άνοιξης γιορτάζουμε τον Μάη με παραμύθια και τραγούδια για... να τον καλοπιάσουμε! Μετά τις αφηγήσεις, τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να φτιάξουν με πολύχρωμα υφάσματα λουλούδια-κοσμήματα, που μπορούν να προσφέρουν ως δώρο στη μπτέρα τους».

ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

“ΚΛΙΜΑΚΑ” από την Ελια Βεργανελάκη

“Περφόμανς” της Έλιας Βεργανελάκη με τίτλο: “KLIMAKA a solo performance” θα δοθεί στις 6 και 7 Μαΐου στις 9.30 το βράδυ στη Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων.

Σύλληψη – ερμηνεία: Έλια Βεργανελάκη. Κινησιολογία: Μαρία Μεντζή. Μουσική – ηλεκτρικό λαούτο: Δημήτρης Σιδέρης. Κοστούμι: Λευτέρης Χουδαλάκης. Γενική είσοδος: 10 ευρώ.

ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΤΕΧΝΗΣ

Εκθέσεις ζωγραφικής

•Συνεχίζεται στο Χώρο Τέχνης Χανίων (Παπαναστασίου 59), η έκθεση ζωγραφικής του Μαθιού Γιαμαλάκη Μαρτζώκη με θέμα: “Χορεύοντας με τον Μινώταυρο”.

Με ελαιογραφίες, ακουαρέλες, σχέδια και χαρακτικά, είναι μια μικρή αναδρο-

μική έκθεση με δείγματα της μακρόχρονης δουλειάς του στην Ελλάδα, στη Γερμανία και στη Σουηδία, όπου ζει τα τελευταία χρόνια.

•Έκθεση ζωγραφικής με τίτλο: “Μορφές” των Ευαγγελίας Βολακάκη και Μανωλίας Κοκολογιάννη πραγματοποιείται στο “Μεγάλο Ο” (Γρηγορίου Ε' 69, στον δρόμο της Πυροσβεστικής) έως τις 13 Μαΐου.

•Έκθεση ζωγραφικής με θέμα: “Ταξίδι - Πηγή έμπνευσης - Ανεξίτηλες εντυπώ-

σεις István Széchenyi και Johann N. Ender” πραγματοποιείται έως 9 Μαΐου στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου (ΚΑΜ), τις ώρες από 9 π.μ. έως 2 μ.μ..

•Συνεχίζεται στην αίθουσα τέχνης Match More Underground στον Πλατανιά ομαδική έκθεση σύγχρονης τέχνης με τίτλο «Ανήσυχια Πορτραίτα ζητούν Αναγνώστη III» έως 20 Μαΐου και θα είναι ανοικτή Δευτέρα έως Κυριακή 18:00-22:00. Είσοδος Ελεύθερη.

Σηλόμο

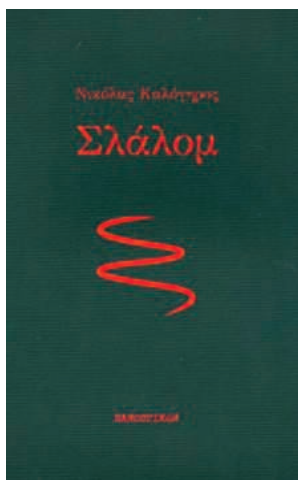
» Νικόλας Καλόγηρος (εκδόσεις Πανοπτικόν)

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com • no14me.blogspot.gr/

και να μην εθελουτυφλεί. Προσδοκίες λόγω της σύστασης, ελπίδες λόγω της επιλογής, ενδοιασμοί λόγω της εθνικότητας. Έτσι κάπως ξεκίνησα να διαβάζω το Σηλόμο, το οποίο εκδόθηκε στο τέλος του '16.

Ο πολιτικός ακτιβισμός έχει πλέον μεταφερθεί στο διαδίκτυο, οι γνώσεις της φυσικής αποτελούν όπλο στον αγώνα ενάντια στον καπιταλισμό, το αντάρτικο πόλεων έχει πλέον ψηφιοποιηθεί. Δύο παλιοί φίλοι από τον στρατό που θέλουν αλλά φοβούνται να δείξουν εμπιστοσύνη ο ένας στον άλλον, μία αποτυχημένη ληστεία, μία εισαγγελέας που νιώθει αποκλεισμένη από την έρευνα, ένας ιδιωτικός αστυνομικός βυθισμένος στο αλκοόλ και ένα μικρό νησί του Αιγαίου, πρωταγωνιστούν σε αυτή την ιστορία.

Αρχικά, στις πρώτες λίγες σελίδες δυσκολεύτηκα να μπω στο κλίμα, καθώς ο Καλόγηρος επιχειρούσε, ίσως κάπως άτολμα και αμήχανα, να εισαγάγει τον αναγνώστη, αλλά μάλλον και τον ίδιο, στο σύμπαν της ιστορίας του, να αποκτήσει αφηγηματικό βηματισμό, αλλά το συναίσθημα αυτό γρήγορα υποχώρησε. Ακολούθως, και για ακόμα κάποιες σελίδες, δεν

μπορούσα παρά να νιώσω μια συγγένεια -καθόλου κατακριτέα- με τον Λένο Χρηστίδη, αυτόν τον συνδυασμό σάτιρας και παρατήρησης, αυτό το πικρό χιούμορ για τον κόσμο που μας περιβάλλει και στον οποίο είμαστε αναγκασμένοι να ζούμε, αλλά και το συναίσθημα αυτό επίσης υποχώρησε μετά το τέλος του πρώτου κεφαλαίου. Εκείνο που τελικά έμεινε, ως εμπειρία και ανάμνηση της ανάγνωσης, ήταν η όμορφη αίσθηση μιας ιστορίας που κυλούσε, που διέθετε μεγάλη ποσότητα έμπνευσης και τρέλας, καθώς πραγματευόταν διάφορα θέματα χωρίς να υποκύπτει εντελώς στη σαγήνη της καρικατούρας, με ευδιάκριτες λογοτεχνικές αρετές, αλλά και κάποιες αδυναμίες, δικαιολογημένες και έως έναν βαθμό αναμενόμενες σε ένα πρωτόλειο, όπως για παράδειγμα η εναλλαγή ανάμεσα στο πρώτο και στο τρίτο αφηγηματικό πρόσωπο, που ενίοτε λειτουργούσε θαυμάσια αλλά κάποιες φορές έστεκε κάπως αμήχανα, όπως οι επιμέρους ιστορίες, που πότε λειτουργούσαν ως ενιαία αφηγηματικά σώμα και πότε όχι, καθώς και κάποια στερεότυπα η χρήση των οποίων ήταν κάπως υπερβολική κάποιες στιγμές. Όμως, επαναλαμβάνω, πρόκειται για ένα άκρως ενδιαφέρον βιβλίο, τρελό και ευφάνταστο, μια ευχάριστη αναγνωστική έκπληξη από έναν μικρό εκδοτικό οίκο που πόνταρε στο πρωτόλειο έργο ενός νεαρού συγγραφέα, γεγονός όλο και πιο σπάνιο στις μέρες της οικονομικής πραγματικότητας που επικρατεί.

Είναι τέτοια η παραγωγή βιβλίων -όχι μόνο στις μέρες μας, αλλά πολλά χρόνια τώρα-, που ελάχιστα είναι πλέον οι εκδοτικοί οίκοι τους οποίους θα μπορούσε να εμπιστευτεί με κλειστά μάτια κανείς. Όσο αναπόφευκτο είναι λοιπόν να δοκιμάζει κανείς ενστικτωδώς την τύχη του με κάποιο βιβλίο ανάμεσα σε τόσα άλλα στον πάγκο του βιβλιοπωλείου, άλλο τόσο απαραίτητο είναι και να διαθέτει έναν κύκλο αναγνωστών, τη γνώμη των οποίων θα μπορούσε να εμπιστευτεί, ώστε να οδηγηθεί σε κάποιο -τουλάχιστον- ενδιαφέρον βιβλίο.

Το Σηλόμο το έχεις διαβάσει, με ρώτησε εκείνος ο δυνατός αναγνώστης, και όταν απάντησα με ένα ανασήκωμα των ώμων, εκείνος συνέχισε: να το διαβάσεις, θα πρότεινα. Την επομένη κατέβηκα στο βιβλιοπωλείο.

Μοιάζει -και ίσως όντως να είναι- χαζό να διαχωρίζεις κανείς τη λογοτεχνία με βάση τη χώρα προέλευσης, και κατά συνέπεια να αναφέρεται στην ελληνική παραγωγή ως κάτι ξεχωριστό από τη λοιπή παραγωγή, καταλήγοντας σε ατάκες του στυλ: για ελληνικό καλό είναι. Ο διαχωρισμός αυτός αποτελεί όμως μια πραγματικότητα και καλό είναι να τον αποδεχτεί κανείς

παιδότοπος

ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ
kakatsakis@sch.gr

Ε2 ΤΑΞΗ 9ου ΔΗΜ. ΣΧ. ΧΑΝΙΩΝ

Όπως τα λουλούδια του Μάη...

Καλοί μου φίλοι, Καλό Σαββατοκύριακο!

Όπως τα λουλούδια του Μάη "μιρίζουν" (μεταφορικά το γράφω) οι εργασίες των παιδιών της Ε2 τάξης του 9ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων για την Πρωτομαγιά που φιλοξενούνται στον σημερινό Παιδότοπο. Να 'ναι καλά και αυτά και βέβαια η γνωστή και από άλλες εργασίες μαθητών της, καλή τους δασκάλα

Η Πρωτομαγιά, η πρώτη μέρα του Μάη, είναι αργία σχεδόν σε όλο τον κόσμο. Γιορτάζει η φύση, η άνοιξη, τα λουλούδια αλλά και οι εργάτες.

Ένα έθιμο της Πρωτομαγιάς είναι να φτιάχνουμε ένα στεφάνι από λουλούδια και να το κρεμάμε στην εξώπορτα του σπιτιού μας. Η οικογένειά μου τηρεί πάντα αυτό το έθιμο. Στην κατασκευή του στεφανιού βοηθάμε όλοι αν και την περισσότερη δουλειά την κάνει πάντα η μαμά μου.

Στο στεφάνι βάζουμε κάθε λογής λουλούδια: τριαντάφυλλα, μαργαρίτες, γεράνια, αγγελικούλες που μιρίζουν θαυμάσια, αμάραντους που διατηρούνται πολύ καιρό και διάφορα αγριολούλουδα. Εκτός από λουλούδια βάζουμε στο στεφάνι ένα σκόρδο για το "μάτι", ένα αγκάθι για τους εκθρούς, στάχυα κι ένα κουκί για να έχουμε στο σπίτι μας αφθονία αγαθών.

Βάσω Νυσταζάκη που ανταποκρίθηκε με ενθουσιασμό στην πρότασή μου. Κατά τη δασκάλα και οι μαθητές, να το γράφω και σήμερα!

Καλό μήνα, έστω και με λίγων ημερών καθυστέρηση.

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης, δάσκαλος**

Η Πρωτομαγιά πλέον είναι η αγαπημένη μου μέρα του χρόνου, όμως δεν ήταν πάντα έτσι. Όταν ήμουν μικρός δεν καταλάβαινα γιατί γιορτάζουμε την αναγέννηση της φύσης. Όμως η μαμά μου, μου εξήγησε ότι τα παλιά χρόνια η ζωή των ανθρώπων βασιζόταν στον ερχομό της άνοιξης και γι' αυτό τον γιόρταζαν. Από τότε είμαι πάντα ο πρώτος που μαζεύω λουλούδια για να έχουμε το πιο όμορφο μαγικό στεφάνι.

Σωτήρης Αρνέλος

Μόλις ολοκληρωθεί η πολύχρωμη μυρωδάτη σύνθεσή μας η μαμά συνθηρίζει να μας φωτογραφίζει με το στεφάνι γύρω από το κεφάλι μας. Μετά κρεμάμε το στεφάνι στην πόρτα μας μέχρι τις 23 Ιουνίου, του Αϊ Γιαννιού που το καίμε.

Ρένια Χαραλαμπίκη

Αλέξανδρος Τουρφέας

Μαντινάδες

Εφέτος την Πρωτομαγιά που η φύση όλη γιορτάζει εύχομαι κάθε σας στιγμή με άνοιξη να μοιάζει...

Σε όλους μας αρέσουνε του Μάη τα λουλούδια γιατί είναι ωραιότερα το λένε τα τραγούδια...

Γιώργος Κελάκης

Μου αρέσει η πρωτομαγιά γιατί συνθηίζουμε να πηγαίνουμε εκδρομή στην εξοχή. Μαζεύουμε μια μεγάλη παρέα και πηγαίνουμε στο χωριό μου, που έχουμε ένα χωράφι με ελιές. Εκεί παίζουμε, διασκεδάζουμε, τρώμε τις λικουδιές που έχουμε φέρει μαζί μας και βέβαια φτιάχνουμε το πρωτομαγιάτικο στεφάνι.

Μερικές φορές βέβαια αν ο καιρός είναι καλός συνδυάζουμε την πρωτομαγιάτικη εκδρομή μας, με τη θάλασσα και κάνουμε το πρώτο μπάνιο του χρόνου.

Νίκος Μαλεκάκης

Το Αλφαβητάρι του Μάη

Απεργία	Νερό
Βλάστηση	Μαγιόφυλλο
Γεωργός	Οχτάωρο
Διεκδίκηση	Πρωτομαγιά
Εργάτες	Ρόδα
Ζέστη	Στεφάνι
Ηλιος	Τριαντάφυλλα
Θάλασσα	Υμνος
Ιδεολογία	Φύση
Κλειδώνας	Χλωρίδα
Λουλούδια	Ψαθάκι
Μάιος	Ωράριο

Οδυσσεύς Ραϊλάκης, Αλέξανδρος Τουρφέας, Ιάσωνας Αναστασάκης, Άγγελος Πατεράκης

Δήμητρα Δοκιμάκη- Πενταράκη

Η ακροστοιχίδα της πρωτομαγιάς

Π
Ρ
Ω
Τ
Ο
Μ
Α
Γ
ΙΑ

1. Τότε τσουγκρίζουμε τα αυγά
2. Είναι φρούτο της Άνοιξης
3. Διεκδίκησαν οι εργάτες οχτάωρο
4. Λουλούδι σύμβολο της Ολλανδίας
5. Διάσημος μουσικός
6. Απ' αυτή τη θεότητα πήρε το όνομα του ο Μάιος
7. Σ' αυτή την εποχή ανήκει ο Μάιος
8. Μας φέρνει τύχη
9. Τον καίμε το Πάσχα
10. Ο μήνας πριν απ' το Μάιο

Δήμητρα Δοκιμάκη, Νικολέτα Αυγουστίου, Ειρήνη Φραγκιουδάκη, Μαρία Κασιμάτη

Σταυροπλεξούδα

**ΜΠΟΥΚΕΤΑ
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ
ΕΥΩΔΙΑΣΤΑ
ΣΤΕΦΑΝΙΑ
ΟΜΟΡΦΑ
ΜΟΣΧΟΒΟΛΟΥΝ
ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΜΑΣ
ΓΕΝΝΟΥΝ
ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΑΦΗΝΟΥΝ**

Χάρης Σκορδύλης

Γρηγόρης Βελιστάκης

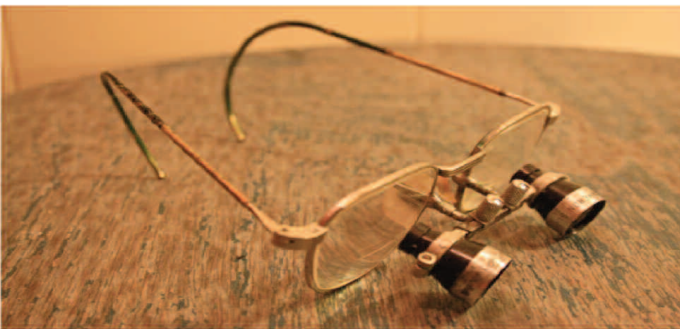
Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

ΓΙΑΝΝΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 25ο

Σπάνια ιατρικά γυαλιά με ενσωματωμένο μεγεθυντικό φακό για διενέργεια εγχειρήσεων, κατασκευής 1930 από την εταιρεία Cameron Surgical Spectacles.

Photograph by Wilhelm Roentgen Courtesy General Electric Co.

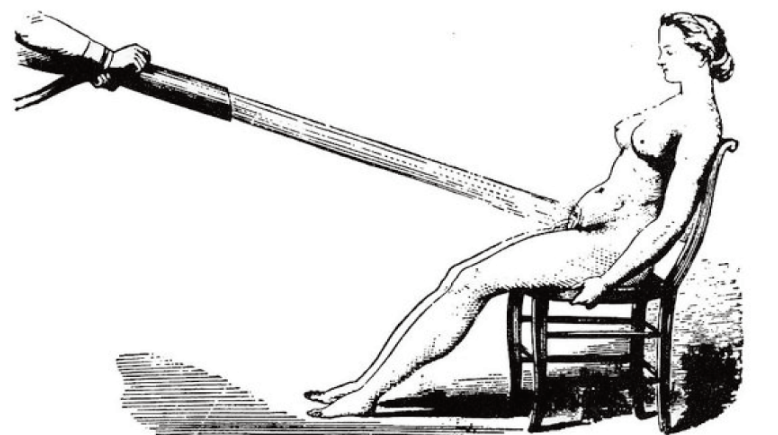
“Το χέρι με το δακτυλίδι”: η πρώτη ιατρική ακτινογραφία του Roentgen, που ανακάλυψε τις ακτίνες-Χ. Λήφθηκε το 1895 και απεικόνιζε το χέρι της συζύγου του και το δακτυλίδι της...

Ασθενοφόρο μεταφοράς ενός μόνο ασθενή, που χρησιμοποιήθηκε την περίοδο του 1ου Παγκοσμίου Πολέμου στην Αγγλία.

Περίεργη γέννα στην περίοδο του Μεσαίωνα. Η ετοιμόγεννη γυναίκα ήταν σε όρθια στάση, ακουμπούσε σε ένα κορμό δέντρου και στηριζόταν σε ένα δοκάρι υπό κλίση, ενώ μια βοηθός βοηθούσε την έξοδο του εμβρύου...

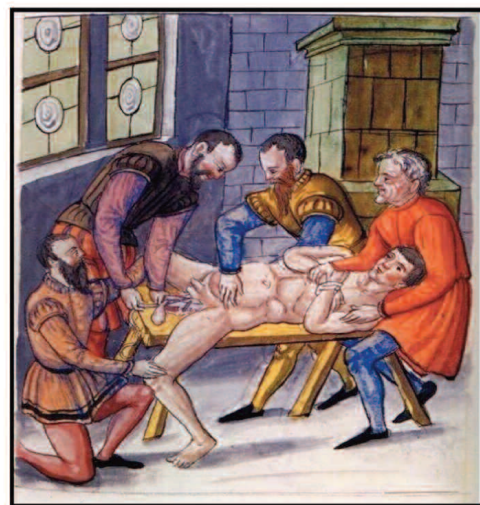
“Πυελικό μασάζ” για τη θεραπεία της γυναικείας υστερίας, στην Αμερική του 1860. Η “θεραπεία” περιελάμβανε χορήγηση μεγάλης ποσότητας νερού υπό πίεση στη γεννητική περιοχή της γυμνής ασθενούς...

Το νιτρικό οξείδιο, γνωστό και ως “αέριο του γέλιου”, χορηγούνταν μέσω φιάλης και προκαλούσε ευφορία, χαλάρωση, ελαφρά σύγχυση και μείωση πόνου. Χρησιμοποιήθηκε γύρω στο 1800 ως κάποιου τύπου διεγερτική ή ναρκωτική ουσία στις ανώτερες κοινωνικά και οικονομικά τάξεις της Αγγλίας, στα φημισμένα “πάρτι του αερίου του γέλιου”...

Τα σφουγγάρια χρησιμοποιούνταν εκτεταμένα το 18ο και το 19ο αιώνα για αντισύλληψη. Τοποθετούνταν στον κόλπο της γυναίκας και συχνά εμποτίζονταν με σπερματοκτόνες ουσίες...

Χειρουργική επέμβαση κήλης στη Γαλλία του 1559. Ένας “γιατρός”, πιθανότατα αυτοδίδακτος, ένα νυστέρι και μία πένσα, καθώς και 3 βοηθοί που κρατούσαν τον άμοιρο ασθενή που σφάδαζε από την απουσία αναισθητικού...

Παιδί που γεννήθηκε μετά το πυρηνικό ατύχημα του Τσερνόμπιλ, που έλαβε χώρα στις 26 Απριλίου του 1986 στην πρώην Σοβιετική Ένωση, σε σημερινά εδάφη της Ουκρανίας. Οι τεράστιες ποσότητες ραδιενέργειας που εκλύθηκαν προκάλεσαν, επί σειρά ετών, τερατογενέσεις, καρκίνους και λευχαιμίες σε χιλιάδες ανθρώπους...

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι GERANIUM robertianum (Γεράνιο το ροβερτιανό). Ανήκει στην οικογένεια των Γερανιιδών. Το συναντούμε με τις ονομασίες γεράνι, βρωμοσαρδέλλα, ψαρόγαλο. Είναι μονοετές ή διετές φυτό που συναντούμε σε Ευρώπη, Ασία και Βόρεια Αφρική. Είναι κοινό σε βραχώδη εδάφη, παλιούς τοίχους, χαράδρες και παρυφές δασών. Υπάρχουν διάφορες ποικιλίες του φυτού σε διάφορα μέρη του τόπου μας.

Είναι μικρό φυτό το ύψος του οποίου φτάνει τα 15 με 40 εκατοστά, χνουδωτό, συχνά κοκκινωπό, με βαριά χαρακτηριστική μυρουδιά (σαν ανθρώπινα ούρα). Αυτό το κάνει όμως εξαιρετικό εντομοαπωθητικό. Τα φύλλα του είναι τριγωνικά, οξιστά φτεροειδή, διαιρεμένα σε 3-5 λοβούς και το μήκος φτάνει περίπου τα 10-11 εκατοστά. Τα άνθη είναι βιολέ, ρόδινα ή λευκά, με καθαρές ραβδώσεις, με 5 πέταλα (μήκους 9-13 χιλιοστά) και διάμετρο 2 εκατοστών. Τα λουλούδια είναι ερμαφρόδιτα (έχουν αρσενικά και θηλυκά όργανα) και γονιμοποιούνται από τα έντομα. Οι βλαστοί είναι στυφοί και πικροί. Η ρίζα του είναι χονδρή, πασσαλώδης και έρπουσα.

Ιστορικά στοιχεία

Από πολύ παλιά το χρησιμοποιούσαν σε γαργαρισμούς για τις αμυγδαλές, σε καταπλάσματα σε περιπτώσεις έμφραξης των μαστών και κατά της διάρροιας. Σε περιπτώσεις ελαφρών πληγών τοποθετούσαν κοπανισμένα φύλλα πάνω στις πληγές, γιατί το θεωρούσαν εξαιρετικό επουλωτικό και απόφευγαν τα σημάδια. Χρησιμοποιήθηκε στη θεραπεία του πονόδοντου και σε αιμορραγία της μύτης. Το έγχυμα που έφτιαχναν από τα αέρια μέρη του φυτού χρησιμοποιήθηκε ως διουρητικό, τονωτικό και για τη θεραπεία της δυσεντερίας.

Πίστευαν πως δρα θετικά σε αδενική φυματίωση γιατί διαλύει τα αιματώματα. Σε δόση 50-100 γραμμαρίων χυμού ανακατεμένου με τυρόγαλα, το θεωρούσαν ευεργετικό κατά της χρόνιας νεφρίτιδας.

Σε προβλήματα διάρροιας ή αιμορραγίας της μήτρας χρησιμοποιούσαν το αφέψημα του φυτού (20 γραμμάρια βοτάνου σε ένα λίτρο νερό από το οποίο έπιναν 3 με 4 φλιτζάνια την ημέρα).

Το χρησιμοποιούσαν ακόμη σε έγχυμα ή κατάπλασμα (τα φρέσκα φύλλα) για την περιποίηση των ματιών, των σπυριών του δέρματος, των λειχήνων και των φλεγμονών του στόματος. Το έβραζαν επίσης με βούτυρο και τον ζωμό τον έκαναν αλοιφή κατά της κασίδας.

Τέλος χρησιμοποιούσαν τη σκόνη για την επούλωση καρκινικών ελκών.

Το άγριο γεράνι (*Geranium macylatum*) έχει παρόμοιες ιδιότητες με το Γεράνιο το ροβερτιανό και για τον λόγο αυτό οι ινδιάνοι της Αμερικής Σιού, αποξήρηναν τις ρίζες, τις κονιορτοποιούσαν και έκαναν μια σκόνη που χρησιμοποιούσαν για να σταματούν τις αιμορραγίες σε περιπτώσεις τραυματισμών.

Συστατικά - χαρακτήρας

Το βότανο περιέχει γερανίνη η οποία είναι πικρή ουσία, αιθέριο έλαιο, σημαντικά ποσά βιταμινών Α, Β και C και μεταλλικά στοιχεία όπως ασβέστιο, κάλιο, μαγνήσιο, σίδηρο, φώσφορο, γερμάνιο, τανίνες, μπλικό οξύ και φαινόλες (που δρουν ενάντια στους ιούς). Οι βλαστοί έχουν γεύση

υπόπικρη και λίγο στυφή.

Άνθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από Απρίλιο μέχρι Ιούνιο και συλλέγεται από Μάιο μέχρι και Αύγουστο. Σε βόρεια κλίματα η άνθιση του ξεκινά τον Ιούνιο και κρατά μέχρι τον Οκτώβριο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιείται ολόκληρο το φυτό. Οι σπόροι ωριμάζουν ένα μήνα περίπου μετά την άνθιση.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Δρα κύρια ως στυπτικό, διουρητικό, επουλωτικό και αντιρρευματικό. Έχει ακόμη αντιβιοτικές ιδιότητες και δρα εναντίον των ιών.

Σήμερα χρησιμοποιείται ελάχιστα. Οι τανίνες που περιέχει το βότανο του προσδίδουν στυπτικές ιδιότητες και περιστασιακά χρησιμοποιείται για να σταματήσει την αιμορραγία ή σε πρόβλημα υπερβολικής απώλειας αίματος κατά την εμμηνορροία, ή αιμορραγία της μήτρας.

Επίσης χρησιμοποιείται για να θεραπεύσει τη διάρροια (ιδίως σε ηλικιωμένους και παιδιά).

Τα φύλλα είναι αντιρρευματικά, στυπτικά, απαλά διουρητικά και επουλωτικά.

Σύγχρονες έρευνες δείχνουν ότι μπορούν να χαμηλώσουν το ζάχαρο του αίματος και έτσι βοηθά στον διαβήτη.

Σε δωδεκαδακτυλικό και γαστρικό έλκος που αιμορραγεί μπορεί να βοηθήσει σε συνδυασμό με άλλα σχετικά βότανα.

Επίσης ωφελεί σε αιμορροΐδες ή αν υπάρχει αίμα στα κόπρανα. Όμως τέτοιες περιπτώσεις είναι σοβαρές και πρέπει να γίνει προσεκτική και υπεύθυνη διάγνωση του προβλήματος.

Εξωτερικά σε πλύσεις ή κατάπλασμα ανακουφίζει το πρησμένο και επίπονο στήθος, τις ρευματικές αρθρώσεις ρευματικές, μώλωπες, αιμορραγίες.

Θεωρείται πως δρα κατά της στειρότητας.

Χρησιμοποιείται σε γαργάρες για πονόλαιμους και στοματικές πλύσεις σε ουλίτιδα και περιοδοντίτιδα.

Στην ομοιοπαθητική το χρησιμοποιούν για περιποίηση οφθαλμών, των σπυριών του δέρματος, των λειχήνων και τις φλεγμονές του στόματος.

Παρασκευή και δοσολογία

Το βότανο χρησιμοποιείται σε καταπλάσματα (φρέσκων φυτών) ή σε έγχυμα για εσωτερική χρήση. Το έγχυμα παρασκευάζεται ρίχνοντας ένα φλιτζάνι βραστό νερό σε μια κουταλιά φαγητού θρυμματισμένου βοτάνου. Το σκεπάζουμε για 15 λεπτά, σουρώνουμε και πίνουμε μισό ποτήρι 2-3 φορές ημερησίως.

Προφυλάξεις

Δεν έχει αναφερθεί τοξικότητα μέχρι σήμερα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί επί μακρόν στην προτεινόμενη δοσολογία.